

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2020

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde

Opfølgning i sagen om tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde (beretning nr. 17/2015)

5. februar 2020

RN 701/20

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde, som blev indledt med en beretning i 2016. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 26. september 2016.

Konklusion

Miljø- og Fødevarerministeriet har iværksat initiativer, som skal styrke tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde. Ministeriet har indført nye regler på en række områder, ligesom ministeriet har skærpet retningslinjerne for habilitetsspørgsmål og indført egenkontrolprogrammer. Rigsrevisionen finder ministeriets initiativer vedrørende etablering af nye regler og retningslinjer for fondene tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

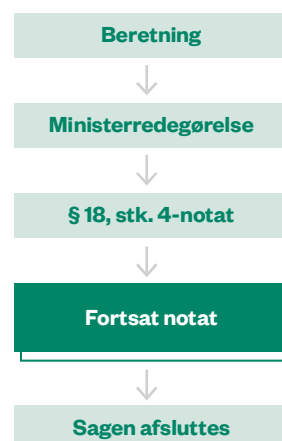
- Miljø- og Fødevarerministeriet har fastsat regler for at overføre uforbrugte midler mellem projekter og har arbejdet med at sikre, at faste ansøgere ikke behandles særskilt.
- Miljø- og Fødevarerministeriet har indhentet dokumentation i klagesager og har skærpet retningslinjerne for vurdering af habilitet.
- Miljø- og Fødevarerministeriet har indført egenkontrolprogrammer, som skal understøtte et øget fokus på principperne for effektiv tilskudsforvaltning, både i forhold til sagsgange og i forhold til sagsbehandlingen af konkrete sager.

Rigsrevisionen finder det ikke tilfredsstillende, at Miljø- og Fødevarerministeriet i 2018 og 2019 har varetaget tilsynet med landbrugets fonde på nedsat niveau. Ministeriet har dermed begrænset viden om, i hvilket omfang fondene følger de fastsatte regler.

Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Miljø- og Fødevarerministeriets tilpasning af ressourcerne til tilsynsopgaven, herunder afvikling af forsinkede opgaver.
- Miljø- og Fødevarerministeriets opfølgning på fondens efterlevelse af reglerne om annoncering og brug af tildelingskriterier.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

- Miljø- og Fødevareministeriets opfølgning på fondenes videre arbejde med effektivitet og effektevaluering, herunder ministeriets kommende årsrapport for 2018 til Folketinget.
- Miljø- og Fødevareministeriets planlægning og tilrettelæggelse af evalueringen af fondene i 2022.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i maj 2016 en beretning om tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde. Beretningen handlede om, hvordan Miljø- og Fødevareministeriet har sikret, at landbrugets fonde har forvaltet deres tilskud i overensstemmelse med reglerne og principperne for effektiv tilskudsforvaltning.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke havde sikret en effektiv og korrekt forvaltning i landbrugets fonde. Fondene havde ikke forvaltet i overensstemmelse med forvaltningsretlige regler og principper om fx lige og ensartet behandling af ansøgere og god tilskudsforvaltning. Ministeriets tilsyn havde hverken fulgt op på, om ordningen havde den ønskede samfundsmæssige effekt, eller om fondenes tilskudsforvaltning havde været effektiv og korrekt.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningsspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningsspunkt	Status
1. Miljø- og Fødevareministeriets tilpasning af ressourcerne til tilsynsopgaven i NaturErhvervstyrelsen.	Behandles i dette notat.
2. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at fastsætte regler for annoncering og brugen af tildelingskriterier for at sikre en mere ensartet og gennemsigtig annoncering samt fondenes overvejelser om, hvordan opslag bedst annonceres, og om fondene følger de nye regler om brugen af tildelingskriterier.	Behandles i dette notat.
3. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at fastsætte regler for at overføre uforbrugte midler mellem projekter og med at sikre, at faste ansøgere ikke behandles særskilt, samt at reglerne sikrer, at det er gennemsigtigt for alle parter, på hvilket grundlag tilskudsmidlerne bliver omfordelt, og at dette sker på en ensartet måde for alle ansøgere.	Behandles i dette notat.
4. Miljø- og Fødevareministeriets og fondenes arbejde med at opstille klare effektivitetsmål for fondene og følge op på disse i evaluering.	Behandles i dette notat.
5. Miljø- og Fødevareministeriets praksis med at indhente dokumentation i klagesager og ministeriets arbejde med at skærpe retningslinjerne for vurdering af habilitet.	Behandles i dette notat.

Opfølgningspunkt	Status
6. Miljø- og Fødevareministeriets vurdering af behovet for at evaluere den samlede tilskudsordning.	Behandles i dette notat.
7. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med hensigtsmæssige egenkontrolprogrammer, som skal understøtte et øget fokus på principperne for effektiv tilskudsforvaltning, både i forhold til sagsgange og i forhold til sagsbehandlingen af konkrete sager.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de ovenstående punkter.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Miljø- og Fødevareministeriets initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Miljø- og Fødevareministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgningspunkter. Gennemgangen er baseret på møde og brevveksling med Miljø- og Fødevareministeriet. Tilsynet med landbrugets fonde ligger under Landbrugsstyrelsen, tidligere NaturErhvervsstyrelsen.

Resurser til tilsyn

7. Statsrevisorerne bemærkede, at Miljø- og Fødevareministeriet over en årrække havde reduceret resurserne til tilsynsopgaven, dels af resursemæssige årsager, dels fordi man havde tillid til fondenes forvaltning. Samtidig havde ministeriet ikke kontrolleret fondenes administration, fordi man havde forudsat, at fondene som særlige forvaltningsmyndigheder generelt efterlevede forvaltningsretlige regler, herunder habilitetsregler.

8. Miljø- og fødevareministeren oplyste i sin redegørelse, at Landbrugsstyrelsen var indstillet på at øge resurseforbruget set i lyset af de nye initiativer, som Miljø- og Fødevareministeriet ville iværksætte på baggrund af Rigsrevisionens beretning.

9. Vi har bedt Miljø- og Fødevareministeriet redegøre for udviklingen i resurserne anvendt til styrelsens tilsyn siden 2016. Ministeriet har redegjort for det budgetterede og afholdte resurseforbrug i Landbrugsstyrelsen i relation til tilsynet med fondene i perioden 2015-2019. Dette er vist i tabel 1.

Tabel 1

Budgetteret og afholdt resurseforbrug til forvaltning af fondene i perioden 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Budget (timer)	1.736	1.920	2.320	4.212	4.888
Afholdt (timer)	2.280	2.672	2.885	4.803	6.511

Kilde: Miljø- og Fødevareministeriet

Det fremgår af tabel 1, at Miljø- og Fødevareministeriet i perioden 2015-2019 løbende har øget det budgetterede og afholdte antal timer på forvaltning af fondene. Ministeriet har oplyst, at resurseforbruget er anvendt til tilsyn med fondene og til implementering af en ny og fremtidssikret tilsynsmodel, der skal indføres fra 2020. Bekendtgørelse nr. 1703 af 16. december 2016 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet (administrationsbekendtgørelsen), der trådte i kraft den 1. januar 2017, stiller flere krav, og tilsynsopgaven kræver derfor flere ressourcer sammenlignet med tidligere.

Landbrugsstyrelsen har oplyst, at styrelsen fra 2018 til 2022 skal gennemføre en række udgiftsreducerende tiltag, der bl.a. har medført personaleafgang fra fondstilsynet i oktober 2018. Dette har haft konsekvenser for Miljø- og Fødevareministeriet i 2018 og 2019, hvor tilsynet med landbrugets fonde er varetaget på nedsat niveau. Landbrugsstyrelsen har i december 2019 afsluttet gennemgangen af fondenes referater fra 2017, og styrelsen har løbende givet tilbagemelding til fondene i forbindelse med bl.a. statusmøder. Ministeriet har i december 2019 afgivet årsrapporten for 2017 til Folketinget om promille- og produktionsafgiftsfondenes virksomhed med mere end et halvt års forsinkelse.

Landbrugsstyrelsen er primo 2020 forsinket med tilsynet vedrørende 2018. Styrelsen har endnu ikke afsluttet gennemgangen af referater fra bestyrelsesmøder i 2018 og tilsynet med fondenes regnskaber for dette år. Miljø- og Fødevareministeriet har videre oplyst, at Landbrugsstyrelsen ikke har ført tilsyn med fondenes strategier. Ministeriet forventer, at de forsinkede opgaver gradvist kan nedbringes med et øget resurseforbrug i løbet af 2020.

10. Rigsrevisionen finder det ikke tilfredsstillende, at tilsynet med fondene er varetaget på nedsat niveau, på trods af at miljø- og fødevareministeren i 2016 oplyste til Rigsrevisionen, at ministeriet ville føre tilsyn med, at de nye initiativer blev gennemført i fondene. Rigsrevisionen vil fortsat følge ministeriets tilpasning af ressourcerne til tilsynsopgaven, herunder afvikling af forsinkede opgaver.

Annoncering og brugen af tildelingskriterier for at sikre en mere ensartet og gennemsigtig annoncering og sagsbehandling

11. Statsrevisorerne bemærkede, at det ikke var tilstrækkeligt gennemsigtigt, på hvilket grundlag landbrugets fonde uddelte tilskud.

12. Det fremgik af beretningen, at fondene ikke havde behandlet ansøgninger på en ensartet måde ved at bruge tildelingskriterier systematisk, så det kunne dokumenteres, på hvilket grundlag tilskud var givet. Det fremgik også af beretningen, at fondene burde overveje, om der kunne gøres mere for at sikre et bedre ansøgerfelt og dermed en større konkurrence om midlerne.

13. Miljø- og fødevareministeren oplyste i sin redegørelse, at ministeren ville fastsætte regler om fondenes annoncering af opslag, så fondene skal sikre ordningens tilgængelighed. Fondene skulle desuden forud for hver ansøgningsrunde overveje alternative annonceringsmuligheder og dokumentere deres overvejelser herom. Ministeren oplyste, at ministeriet ville fastsætte regler i bekendtgørelsen om brugen af tildelingskriterier, som skal bidrage til at øge gennemsigtigheden i grundlaget for de beslutninger, bestyrelsen træffer.

Annoncering

14. Miljø- og Fødevareministeriet har fastsat regler for annoncering i bekendtgørelsen. Det fremgår nu af den gældende bekendtgørelse, at fonden forud for en ansøgningsrunde skal overveje, om offentliggørelse af ansøgningsfrister og ansøgningsprocedurer mv. på egen hjemmeside skal suppleres med offentliggørelse på andre platforme og i relevante medier. Fondens overvejelser, herunder begrundelse af fravalg eller tilvalg af supplerende offentliggørelse, skal fremgå af bestyrelsesreferatet.

Brugen af tildelingskriterier

15. Vores gennemgang viser, at Miljø- og Fødevareministeriet med virkning fra 2017 har fastsat regler for fondenes brug af tildelingskriterier. Fonden skal forud for hver ansøgningsrunde beslutte tildelingskriterier for de hovedformål i landbrugsstøtteloven, som er relevante for fonden. Tildelingskriterierne skal offentliggøres sammen med ansøgningsfrister og ansøgningsprocedurer mv. Fonden skal anvende tildelingskriterierne aktivt i prioriteringen mellem indkomne ansøgninger. Tildelingskriterierne skal endvidere anvendes aktivt i begrundelserne over for ansøgere, der meddeles afslag. De hovedhensyn, der ligger til grund for fondenes beslutninger om bevilling af tilskud og afslag på tilskud, skal fremgå af bestyrelsesreferatet.

Vores gennemgang viser, at Miljø- og Fødevareministeriet i 2018 og 2019 har varetaget tilsynet med landbrugets fonde på nedsat niveau. Ministeriet har bl.a. først afsluttet tilsynet med fondenes referater for 2017 i december 2019 og er forsinket med tilsynet med fondenes regnskaber for 2018. Ministeriet har endvidere ikke ført tilsyn med fondenes strategier.

16. Samlet set viser vores gennemgang, at Miljø- og Fødevareministeriet har fastsat regler for annoncering og brugen af tildelingskriterier for at sikre en mere ensartet og gennemsigtig sagsbehandling. Vi vurderer dermed, at denne del af sagen kan lukkes. Vores gennemgang viser også, at ministeriet endnu ikke har ført tilsyn med fondenes efterlevelse af administrationsbekendtgørelsens regler for annoncering og brug af tildelingskriterier. Rigsrevisionen vil fortsat følge ministeriets opfølgning på fondens efterlevelse af reglerne om annoncering og brug af tildelingskriterier.

Regler for at overføre uforbrugte midler mellem projekter og arbejdet med at sikre, at faste ansøgere ikke behandles særskilt

17. Statsrevisorerne bemærkede, at fondene havde tilladt overflytning af uforbrugte midler fra ét projekt til et andet og favoriseret faste tilskudsmodtagere med samme beløb hvert år, hvilket var i strid med det forvaltningsretlige lighedsprincip.

18. Miljø- og fødevareministeren oplyste i sin redegørelse, at fondene ville ophøre med at opdele ansøgere i grupper og øremærke midler til faste tilskudsmodtagere. Det skulle fremgå udtrykkeligt af fondenes sagsgangsbeskrivelser, at disse procedurer ikke anvendes. Ministeren ønskede dog at fastholde muligheden for at overflytte uforbrugte tilskudsmidler fra ét projekt til et andet for at sikre en bedre udnyttelse af midlerne. Ministeren ville fastsætte regler herfor, som skulle sikre, at midlerne kunne flyttes til allerede godkendte projekter, og at der ville være fuld dokumentation for alle ændringer.

19. Vores gennemgang viser, at ministeriet i bekendtgørelsen har fastsat regler for procedurerne for fordeling af overskydende midler, herunder en procedure for fordeling af overskydende midler blandt tilskudsmodtagere, der har fået bevilget tilskud fra fonden i det pågældende år. Proceduren fremgår af boks 1.

Boks 1

Procedure for fordeling af overskydende midler

Fonden kan opgøre et forventet mindre forbrug af bevilgede tilskud for et budgetår og beslutte at:

- 1) iværksætte en ny ansøgningsrunde
- 2) indkalde ansøgninger for så vidt angår allerede godkendte aktiviteter.

Stk. 2. Fondens bevilling af tilskud efter stk. 1, nr. 2, er betinget af, at:

- 1) tilskudsmodtager har fået bevilget tilskud fra fonden i det pågældende budgetår
- 2) aktiviteterne er godkendt af fonden i en forudgående ansøgningsrunde i det pågældende budgetår.

Stk. 3. Fonden skal forud for meddelelse af endelig bevilling efter stk. 1, nr. 2, forelægge ansøgningerne for fondens revisor. Revisor foretager en vurdering af, om betingelserne nævnt i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 4. Det af fonden opgjorte mindre forbrug af bevillinger og omfanget af nye bevillinger efter stk. 1, nr. 2, skal beskrives i ledelsesberetningen til årsregnskabet samt fremgå af noter til fondens ændringsbudgetter og regnskaber.

Kilde: Bekendtgørelse nr. 1703 af 16. december 2016 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet.

20. Rigsrevisionen vurderer, at reglerne kan sikre, at det er gennemsigtigt for alle parter, på hvilket grundlag tilskudsmidlerne bliver omfordelt, og at dette kan understøtte, at sker på en ensartet måde for alle ansøgere. Rigsrevisionen konstaterer, at ministeriet har fastsat regler for fordeling af overskydende midler, og vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Effektmål og effektevaluering

21. Statsrevisorerne bemærkede, at fondene ikke havde opstillet effektmål, der kan følges op på, selv om det var forudsat i landbrugsstøtteleven.

22. Miljø- og fødevareministeren oplyste i sin redegørelse, at ministeren ville fastsætte regler om, at hver fond skal formulere en strategi, der indeholder konkrete, specifikke og målbare effektmål for en eller flere af fondens aktiviteter eller strategiske fokusområder, og at fondene skal anvende effektvurderingerne i den løbende udvikling af strategien. Fondene ville i bekendtgørelsen blive pålagt at gøre rede for resultatet af effektevalueringerne i deres årsberetning, og ministeren ville referere relevante dele af fondenes evalueringer i sin årsrapport til Folketinget om promille- og produktionsafgiftsfondenes virksomhed, jf. pkt. 9.

23. Vores gennemgang viser, at Miljø- og Fødevareministeriet i administrationsbekendtgørelsen fra 2017 har fastsat regler for opstilling af effektmål. Det fremgår af bekendtgørelsen, at hver fond forud for en ansøgningsrunde skal beslutte en strategi for effekten af sine aktiviteter og heri opstille konkrete og målbare effektmål for udvalgte aktiviteter eller strategiske fokusområder.

24. Administrationsbekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2017. Det betyder, at fondene ikke har kunnet nå at opstille konkrete og målbare effektmål for udvalgte aktiviteter eller strategiske fokusområder for 2017. Fondenes bestyrelser havde allerede i 2016 truffet beslutning om projekterne for 2017.

Landbrugsstyrelsen har i forbindelse med tilsynet for 2017 bemærket til de 4 fonde, at fondene mangler at opstille konkrete og målbare effektmål for udvalgte aktiviteter eller strategiske fokusområder.

Det fremgår af rapporten Promille- og produktionsafgiftsfondenes virksomhed 2017, som Miljø- og Fødevareministeriet har afgivet til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg den 5. december 2019, at fondene i løbet af 2017 har arbejdet på at vedtage strategier, der indeholder effektmål for fondene. Promilleafgiftsfonden for landbrug har i 2017 sammen med en ekstern konsulent arbejdet på at videreudvikle en effektvurderingsmetode, herunder bl.a. opstille yderligere konkrete og målbare effektmål samt definere en fremtidig proces for opfølgning på støttede projekter. De øvrige fonde har ligeledes i løbet af 2017 arbejdet med at opstille konkrete og målbare effektmål. Ud fra et ønske om at sikre fagligt forsvarlige mål har fondene udskudt opstillingen af mål til 2018, hvor de kan offentliggøres med ansøgningsmaterialet for 2019.

25. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Miljø- og Fødevareministeriet i administrationsbekendtgørelsen fra 2017 har fastsat regler for opstilling af effektmål. Rigsrevisionen vurderer, at denne del af sagen kan lukkes. Rigsrevisionen vil dog fortsat følge ministeriets opfølgning på fondenes videre arbejde med effektmål og effekt-evaluering, herunder ministeriets rapportering i den kommende årsrapport for 2018 til Folketinget.

Klager og habilitet

26. Statsrevisorerne bemærkede, at NaturErhvervstyrelsens behandling af klager og henvendelser hovedsageligt bestod i at indhente redegørelser fra fondenes bestyrelser uden at forlange dokumentation for den konkrete forvaltning. Statsrevisorerne bemærkede endvidere, at styrelsens tolkning af, hvornår et bestyrelsesmedlem er inhabilt, var meget snæver, usædvanlig og problematisk.

27. Miljø- og fødevareministeren oplyste i sin redegørelse, at NaturErhvervstyrelsen i forbindelse med behandlingen af klagesager og andre henvendelser fremover ville indhente dokumentation for den konkrete forvaltning hos fondene. Videre ville ministeren fastsætte regler for at skærpe vurderingen af habilitet.

Klager

28. Miljø- og Fødevareministeriet har i perioden 2017-2019 modtaget i alt 9 klager, hvor de 3 vedrører de 4 fonde, vi behandler i dette notat. Vi har ikke forholdt os til det konkrete indhold i klagerne og i Landbrugsstyrelsens afgørelser.

Vores gennemgang viser, at Landbrugsstyrelsen indhenter dokumentation fra klageren i form af bl.a. ansøgningsmateriale og fondenes afslag. Landbrugsstyrelsen indhenter herefter fondenes høringssvar til klagerne, ligesom styrelsen indhenter referater, sagsgangsbeskrivelser, strategier, tildelingsprincipper etc. som dokumentation for fondenes behandling af klagerne sager. I den videre behandling af klagerne foretager Landbrugsstyrelsen en partshøring, hvor såvel fonde som klager får mulighed for at forholde sig til modpartens høringssvar.

Habilitet

29. Vores gennemgang viser, at Miljø- og Fødevareministeriet i 2017 som følge af Rigsrevisionens beretning udsendte en revideret udgave af Generel vejledning om regler for habilitet/inhabilitet til brug for promille- og produktionsafgiftsfondene. Ministeriet har i den nye vejledning fastholdt, at bestyrelsesmedlemmer kan varetage generelle brancheinteresser i bestyrelsesarbejdet, idet dette er forudsat i landbrugsstøtteloven. I vejledningen er det imidlertid præciseret, at der altid skal anlægges en skærpet vurdering af habilitet, hvis:

- et bestyrelsesmedlem har underskrevet en ansøgning
- et bestyrelsesmedlem er fagligt ansvarlig for et projekt, typisk som projektleder
- et bestyrelsesmedlem har en betydelig karrieremæssig interesse i projektet.

30. Det fremgår af Miljø- og Fødevareministeriets vejledning, at den skærpede vurdering er udtryk for ændring af hidtil gældende praksis for fondsbestyrelsernes vurdering af habilitets-spørgsmål og skal sikre, at det pågældende bestyrelsesmedlem ikke har et sådant forhold til sagen eller dens parter, at det ud fra en generel vurdering er egnet til at vække tvivl om, hvorvidt den pågældende vil kunne behandle sagen på en upartisk måde.

31. Rigsrevisionen konstaterer på den baggrund, at Miljø- og Fødevareministeriet i sin klagesagsbehandling nu indhenter dokumentation fra fondenes bestyrelser for deres konkrete forvaltning. Ministeriet har desuden skærpet retningslinjerne for habilitetsvurderinger. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Evaluerings af den samlede tilskudsordning

32. Statsrevisorerne bemærkede, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke havde evalueret ordningen, selv om den har eksisteret siden 1972.

33. Miljø- og fødevareministeren oplyste hertil, at ministeren ville afvente resultaterne af de ændringer i fondenes administration, som Rigsrevisionens beretning gav anledning til, og i lyset heraf overveje behovet for en evaluering. Med de foreslåede præciseringer og krav til effektevalueringen, som fondene skulle gennemføre, ville ministeriet følge udviklingen på området tæt, herunder i forhold til de skærpede krav til beskrivelser af støttede projekters erhvervs- og samfundsmæssige effekter, som skulle indgå i den årlige afrapportering af fondenes virksomhed til Folketinget.

34. Landbrugsstyrelsen har oplyst, at siden Rigsrevisionen afgav beretningen, har Miljø- og Fødevarerministeriet gennemført en række tiltag på området, som det også fremgår af ovenstående opfølgningsspørgsmål. Desuden har et konsulentfirma i 2018-2019 analyseret tilsynet og foreslået en ny tilsynsmodel, herunder et spor for at føre tilsyn med fondenes effektarbejde. Det nye tilsyn lægger op til læring og efterfølgende justering. Fondene har siden den ændrede administrationsbekendtgørelse arbejdet med effektmodeller og effektmål. Tilsynet med de første resultater vil blive gennemført i 2020.

Miljø- og Fødevarerministeriet vurderer, at det er for tidligt at evaluere tilskudsordningens samlede samfundsøkonomiske effekt. Ministeriet vil afvente virkningen af de nye tiltag, herunder at den nye tilsynsmodel har været taget i brug i et par år, så evalueringen gennemføres på et solidt grundlag.

35. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at ministeriet har vurderet behovet for en samlet evaluering af ordningen. Rigsrevisionen kan konstatere, at ministeriet vil evaluere den samlede tilskudsordning, når den nye tilsynsmodel har været i brug i nogle år, dvs. i 2022. Rigsrevisionen vil følge ministeriets planlægning og tilrettelæggelse af evalueringen.

Egenkontrolprogrammer og øget fokus på principperne for effektiv tilskudsforvaltning

36. Statsrevisorerne fandt det særligt vigtigt at være opmærksom på forvaltningsretlige principper, når der kan være interessesammenfald i forhold til tilskudsforvaltning.

37. Miljø- og fødevarerministeren oplyste i sin redegørelse, at ministeren ville stille krav i bekendtgørelsen om, at fondene skal etablere dokumenterede egenkontrolprogrammer, som skal understøtte et øget fokus på principperne for effektiv tilskudsforvaltning, både i forhold til sagsgange og i forhold til sagsbehandlingen af konkrete sager.

38. Vores undersøgelse viser, at Miljø- og Fødevarerministeriet har fastsat regler om, at hver fond skal sørge for, at der udføres egenkontrol, der sikrer, at tilskudsforvaltningen er i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler og principper, som er beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Resultatet af de udførte egenkontroller skal opsummeres i en årlig rapport. Fondens revisor skal gennemgå fondens sagsgangsbeskrivelser og egenkontrolprogrammet og udtage et antal sager til stikprøvekontrol. Revisor skal afgive erklæring om, hvorvidt egenkontrollen er beskrevet i et egenkontrolprogram. Revisor skal endvidere erklære, om tilskudsforvaltningen har været i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler og principper. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.